

T.C.

22.00.289

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
EDİRNE KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 28.11.2022-411

Toplantı Yeri

Karar Tarihi ve No : 28.11.2022-8872

EDİRNE

Edirne ili, Merkez ilçesi, Muradiye mahallesi, 319 ada, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15 parselde yer alan, Sultan II. Murad Han Vakfı mülkiyetine kayıtlı, sit alanı dışında bulunan, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun 14.05.1978 tarih ve 10370 sayılı kararı ile eski eser olarak tescil edilen, Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 04.07.2003 tarih ve 7697 sayılı kararı ile tescilinin devamına karar verilen, Kurulumuzun 20.02.2012 tarih ve 234 sayılı kararı ile de koruma grubu 1.grup yapı olarak belirlenen Muradiye Camii, Haziresi ve Çeşmesinin bulunduğu parsellerden 319 ada, 10 parselde kalan ve günümüzde mevcut olmayan Mevlevihanenin korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilmesi talebine ilişkin Edirne Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 23.11.2022 tarih ve 349769 sayılı yazısı ve ekleri, Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün söz konusu taşınmazın Mevlevihane yapı kompleksini de kapsayacak şekilde “Muradiye Camii, Haziresi, Çeşmesi ve Mevlevihanesi” olarak tescil kaydının revize edilmesi istemine ilişkin 28.11.2022 tarih ve 1742972 sayılı uzman raporu okundu, dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

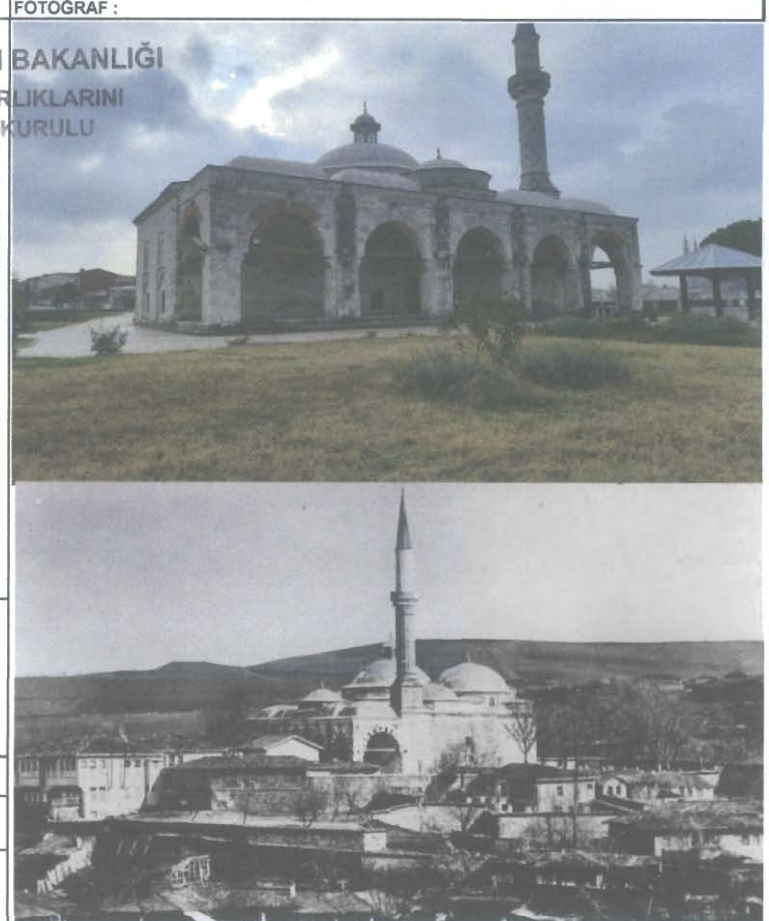
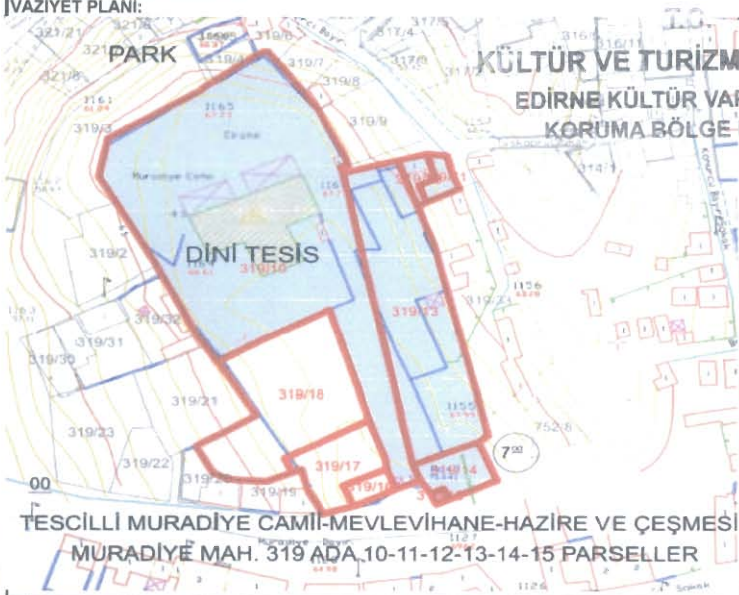
Edirne ili, Merkez ilçesi, Muradiye mahallesi, 319 ada, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15 parselde yer alan, Sultan II. Murad Han Vakfı mülkiyetine kayıtlı, sit alanı dışında bulunan, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun 14.05.1978 tarih ve 10370 sayılı kararı ile eski eser olarak tescil edilen, Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 04.07.2003 tarih ve 7697 sayılı kararı ile tescilinin devamına karar verilen, Kurulumuzun 20.02.2012 tarih ve 234 sayılı kararı ile de koruma grubu 1.grup yapı olarak belirlenen Muradiye Cami, Haziresi ve Çeşmesi olarak tescilli taşınmazların günümüzde mevcut olmayan Mevlevihane yapı kompleksini de kapsayacak şekilde, “Muradiye Camii, Haziresi, Çeşmesi ve Mevlevihanesi” olarak revize edildiği şekliyle tescilinin devamına, revize edilen tescil fişinin uygun olduğuna, koruma grubunun “1. grup yapı” olarak devam etmesine karar verildi.

ASLI GİBİDİR

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		K.V.K.E.	ANIT	ENVANTER NO:			
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRÜĞÜ							
İLİ: EDİRNE	İLÇE: MERKEZ	MAHALLE KÖY: MURADIYE MH VEYA MEVKİ:		KORUMA DERECESİ:		1	2	3
SOKAK VE KAPI NO :		KADASTRO: PAFTA: ADA: 319 PARSEL: 10, 11, 12, 13, 14, 15			ANITSAL	X		
ADİ: Muradiye Camii, Hazire, Çeşme ve Mevlevihanesi	YAPTIRAN: Sultan II. Murad	YAPAN:			ÇEVRESEL			
	YAPIM TARİHİ: 1433-1439	KİTABE:			MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP): Osmanlı Dönemi			
					VAKFIYE:			

GENEL TANIMI Edime tekkeleri arasında özel bir yere sahip olan Muradiye Mevlevihanesi, Konya ve İstanbul Mevlevihanelerinden sonra inşa edilen en önemli Mevlevi tekkesidir. İlk yapım şekli üzerine farklı görüşleri sürülen Muradiye Mevlevihanesi yüksek bir tepede üzerinde Muradiye Camii avlusu içinde bulunmaktaydı. II. Murad tarafından Edime Mevlevihanesi olarak yaptırılan caminin, vakfiyesine göre 1426, kitabesine göre 1433, Ahmet Badi Efendiye göre 1435 yılında inşa edilmiştir. Muradiye Mevlevihanesi; cami, semahane, harem dairesi, derviş hücreleri, dede odaları, imaret, türbe, kütüphane, şadırvan, çeşme, mektep ve hazire birimlerinden meydana gelmekteydi. Bu yapılardan sadece cami, şadırvan, çeşme ve hazire günümüze ulaşmıştır.

KORUMA DURUMU	X	İYİ	TAŞIYICI YAPI	X	DIŞ YAPI	X	ÜST YAPI	X	İÇ YAPI	X	SÜSLEME ELEMANLARI	X	RUTUBET	X	A	YOK
		ORTA													B	İZİ VAR
		FENA													C	ÖNEMLİ

GÖZLEMLER: mevlevihaneye ait sadece şadırvan ile harem bölümüne geçiş veren ve günümüzde cami avlusunun kuzey girişinde bulunan kapının günümüze ulaşabildiği görülmüştür. Yerleşim alanı boş olan Mevlevihane birimlerinin, yazılı kaynaklarla, fotoğraf ve döneminde yaşayan insanların çizimleriyle belgeli olup, mimarilerine ilişkin veri bulunmaktadır.

BAKIMDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Edime Vakıflar Bölge Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM: Etrafı duvarlarla çevrili olan Muradiye Camii'nin yerleşim alanına giriş kuzeyde, güneyde, kuzey batı ve kuzey doğuda bulunan birer kapıdan sağlanmaktadır. Cami alanına esas giriş güney yöndeki II. Mahmut döneminde inşa edilen abidevi kapıdan sağlanmaktadır. Osmanlı'nın erken dönemlerinde sıkça inşa edilen tabhaneli camiler gurubunu devam ettiren camii, "Ters T" planında düzgün kesme taşlarla inşa edilmiştir. Harim mekânını örten güney-kuzey aksında arka arkaya iki kubbesi, yanlarda bulunan tabhane odalarını örten birer kubbesi bulunur. Kuzeyde beş gözlü son cemaat yerinin orta aksı yine kubbe ile örtülü iken, diğer gözler beşik tonozla örtülmüştür. Kuzey batıda tek şerefeli bir minaresi bulunmaktadır. Cami dıştaki sadeliğine karşın içerde çini bezemesiyle dikkat çekmektedir. Son cemaat yerinin kuzeyinde bulunan şadırvanı, mermerden altıgen planlı olarak inşa edilmiştir. Etrafı beş ahşap sütun ile çevrelenmiş olan şadırvan ahşap korkuluklara sahiptir. Üzeri ahşap saçaklı kurşun külahla örtülmüştür. Günümüze ulaşmayan Mevlevihanenin selamlik yapısı iki yanda öne doğru çıkma yapan, iki katlı ve alaturka kiremitle kaplı kırma çatıyla örtülmüştür. Caminin cümle kapısının tam karşısında olduğu anlaşılacak yapıya, bu akstaki taş yoldan ulaşılır. Yolun kenarında bulunan korkuluklar üzerindeki Mevlevi sikkesi formundaki babalar dikkat çekicidir. Cephenin ortasında bulunan kapıya, iki yandan basamaklar olan merdivenle ulaşılır. Üst katta 13, alt katta ise 8 penceresi bulunur. Harem bölümünün ise sağdaki çıkmaya bitişik iki katlı bir yapı olduğu anlaşılmaktadır. Aynı çatı altında bulunan harem, selamlik bölümünden farklı olarak, kare çerçeveli dokuz bölümlü bir pencereye sahiptir. Pencereyle aynı düzeyde hatta, yuvarlak kemerli giriş kapısı bulunur. Bu kapı, günümüzde halen mevcut olup, caminin kuzey girişini oluşturmaktadır. Haremün doğusunda semahane vardır. Çatısı Selamlik ve Harem'den bir kademe aşağıda ele alınan yapıda semahane ile harem arasında dikdörtgen açıklıklı bir pencerenin sağında önu basamaklı bir ara kapı bulunmaktadır. Caminin kuzey batısında görülen derviş hücreleri alaturka kiremitli beşik çatıyla örtülü ve çoğunun planlı olup dıştan set duvarına oturmaktadır. Yapının cephelelerinde görülen dokuz dikdörtgen formulu pencereden yola çıkarak derviş hücrelerinin de dokuz adet oldukları tahmin edilmektedir. Son cemaat yerinin batı ucuna denk gelen alan ile Derviş odalarının hemen güneyinde iki adet türbe bulunur. Caminin kuzey doğusunda bulunan imarethane; aşevi, kiler, topla fırını, hamur tutma bölümlerinden oluşmaktadır. Çizimlerde imarethanenin sadece iki adet yüksek bacası görülmektedir. Caminin güney ve güney batısında içersinde tekke şeyhlerinin, şair ve din adamlarının gömülü olduğu haziresi yer almaktadır.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON
	X	X	X	X

ORJİNAL KULLANIM: Cami ve Mevlevihane

BUGÜNKÜ KULLANIMI: Cami

ÖNERİLEN KULLANIMI: Cami ve Mevlevihane

HAZIRLAYANLAR:
Hamdi GÜNDOĞDU (Sanat Tarihçisi)
Adem SEVGİLİ (Müze Araştırmacısı)

Tescil Kararları:

YAYIN DİZİNİ
Ahmed Badi, Riyaz-ı Belde-i Edime, Haz. Ratıp Kazancıgil, Edime Valiliği Yayını, İstanbul, 2000
Oral Onur, Edime Mevlevihanesi, Ofset Film, İstanbul, 1999
Şühey Ünver, Edime Mevlevihanesi Tarihine Giriş, Anıt Dergisi Sayı 30'dan Ayrı Basım, 1962

EKLER:

RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLÖVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA	X
KROKİ	
KİTABE	
VAKFIYE	

KONTROL EDEN:
Yusuf ŞAMİLOĞLU: Müdür

KURUL ONAYI NO. :

REVİZYON

KURUL KARARLARI Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun 14.05.1978 tarih ve 10370 sayılı kararı- Edime Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 04.07.2003 tarih ve 7697 sayılı kararı- Koruma Bölge Kurulunun 20.02.2012 tarih ve 234 sayılı kararı

E.K.V.K. Kurulunun 28.11.2022 Tarih ve 8872 sayılı karar ekidir.